

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

Tilboð um endurvenjing á Landssjúkrahúsinum

Sjúkrahúslækni, umframt kommunulækni, kann vísa til endurvenjing á Ergo- og Fysioterapideildini á Landssjúkrahúsinum.

Meðan sjúklingur er innlagdur, kann hann fáa endurvenjing, um lækni ordinarar/skipar fyri hesum. Endurvenjing kann vera til hesar sjúklingar:

Fysioterapi:

Mobilisering og lungnaterapi: aftaná skurðviðgerð, seingjalegu, sjúku t.d. apopleksi, hjarta-, lungna-, krabbameins-, KOL-, palliativir-, trot-, nýra-, sukursjúkusjúklingar og aðrir neurologiskir og geriatriskir sjúklingar (gomul við fleiri sjúkum) o.a.

Ergoterapi:

Innlagdir sjúklingar, sum hava apopleksi, kunnu fáa ergoterapi. Innlagdir sjúklingar kunnu eisini ávísast til psykiatriska ergoterapi.

Mett verður um, um sjúklingur hevur tørv á hjálpartólum, og verður sjúklingurin stuðlaður í at søkja um tey.

Ambulant endurvenjing frá fysioterapeuti, verður veitt hesum sjúklingum:

- Sjúklingur, sum er skurðviðgjørður og hevur fingið nýggja mjød, hevur móguleika fyri at venja á einum liði í fyra vikur, tilsamans 8 ferðir.
- Sjúklingur, sum er skurðviðgjørður og hevur fingið nýtt knæ, hevur móguleika fyri at venja á einum liði í fyra vikur, tilsamans 8 ferðir.
- Sjúklingur, sum er skurðviðgjørður í rygginum, hevur móguleika fyri at fáa vegleiðing og venja tilsamans 6-8 ferðir.
- Sjúklingur, sum hevur verið á skurð ambulatorið og fingið ávísing frá lækna, t.d. aftaná beinbrot ella skurðviðgerð av økslini, kann fáa endurvenjing eftir tørv.
- Sjúklingur, sum er skurðviðgjørður og hevur fingið nýtt krossband, hevur móguleika fyri at venja í 8 vikur.
- Sjúklingur, sum er skurðviðgjørður fyri bróstkrabba, hevur móguleika fyri vegleiðing og endurvenjing 3-5 ferðir í einum tíðarskeiði uppá 3 mánaðar.
- Barnakona, sum hevur pínu í kokuni (kokuloysn), hevur móguleika fyri at koma til eina meting og vegleiðing eina ferð.

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

- Sjúklingur, sum er inkontinent/ur, hevur trupult við at halda uppá landi og/ella skarni, hevur móguleika fyri at fáa endurvenjing í bólki ella sum einstaklingur:
  - Incontinens fyri landi og/ella skarni, 1 til 5 ferðir individuelt, og í bólki 4 ferðir
  - Radikal prostataectomi, 1 til 3 ferðir
  - Sphincter rupturar, 1 til 5 ferðir
- Sjúklingar, ið hava havt blóðpropp í hjartanum (AMI sjúklingar), kunnu fáa tilboð um endurvenjing í bólki/liði. Liðið venur 2 ferðir um vikuna í 12 vikur.
- Sjúklingar við hjartasvíkjan venja á liði 2 ferðir um vikuna 12 vikur og síðani fylgd til viku 24. Liðini til hjartavenjingar verða skipaði alt árið eftir tørvi við leypandi upptøku.
- Sjúklingur, sum hevur KOL og aðrar lungnasjúkur, kann fáa endurvenjing á einum liði. Lið verða skipað tvær ferðir um árið. Liðið venur 2 ferðir um vikuna í 7 vikur tilsamans. Liðini eru ætlað sjúklingum í fasu 3 og 4, ið hava minni enn 50 % av væntaðum lungnakapaciteti.

Sjúklingur, sum hevur lymfodem, (primer lymfodem, sekunder lymfodem, lippodem, pleboodem, plebo/lymfodem) hevur móguleika fyri at koma til endurvenjing/lymfodem viðgerð eina til tvær ferðir um árið.

- Sjúklingar, sum eru knýttir at Psykiatriska deplinum, kunnu fáa endurvenjing.

Børn, sum hava verið innløgð, kunnu fáa endurvenjing.

Børn, sum hava verið knýtt at barnadeild, kunnu fáa fysioterapi.

- Sjúklingur, sum hevur fingið apopleksi, kann fáa endurvenjing.

Ambulant endurvenjing frá ergoterapeuti verður veitt hesum sjúklingum:

Hesir sjúklingabólkar fáa tilboð um ambulanta ergoterapi:

- Sjúklingur, sum er skurðviðgjørdur ella hevur fingið skaða í hondina, hevur móguleika fyri at fáa endurvenjing/vegleiðing frá ergoterapeuti.
- Sjúklingur, sum hevur fingið apopleksi, kann fáa endurvenjing.
- Sjúklingur, sum hevur verið innlagdur á sjúkrahúsi, t.d í Danmark, og fingið ergoterapi har, hevur móguleiki fyri at halda áfram við ergoterapi á Landssjúkrahúsinum.

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

- Sjúklingar, ið av sárligum ávum hava trupult við at gera vanligar dagligar uppgávur, kunnu ávísast til psykiatriska ergoterapi.
- Sjúklingar, ið hava trupult við svøvni, at konsentrera seg, hava óró í kroppinum og ótta, kunnu ávísast til psykiatriska ergoterapi.

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

Tilboð um endurvenjing á Klaksvíkar sjúkrahúsi

Sjúkrahúslækni umframt kommunulækni kann vísa til endurvenjing á Fysiurgisku deild (fysio- og ergoterapi) á Klaksvíkar sjúkrahúsi. Meðan sjúklingur er innlagdur, kann hann fáa endurvenjing, um lækniin ordinarar/skipar fyri hesum.

Mett verður, um sjúklingur hevur tørv á hjálpartólum, og verður sjúklingurin stuðlaður í at søkja um tey.

Sjúklingar kunnu verða innlagdir til endurvenjing á Klaksvíkar sjúkrahúsi. Teir sjúklingabólkar sum kunnu fáa hetta tilboð eru:

- Sjúklingar, sum eru innlagdir til planlagda skurðviðgerð, t.d skift mjødnd og knæ, vegna ryggskurð, beinbrot, hond ella fót m.v. fáa eftirfylgjandi endurvenjing.
- Apopleksisjúklingar, sum hava verið innlagdir á Landssjúkrahúsinum og sum hava vant fyrstu tíðina á Landssjúkrahúsinum, kunnu fáa framhaldandi endurvenjing á Klaksvíkar sjúkrahúsi. Møguleiki er fyri at triggir sjúklingar eru til endurvenjing í senn.
- Apopleksisjúklingar, sum hava verið innlagdir á sjúkrahúsi uttanlands, kunnu fáa framhaldandi endurvenjing á Klaksvíkar sjúkrahúsi. Møguleiki er fyri, at triggir sjúklingar eru til endurvenjing í senn.
- Neurologiskir sjúklingar kunnu verða innlagdir til intensiva endurvenjing í eitt avmarkað tíðarskeið.

Ambulant endurvenjing verður veitt hesum sjúklingum:

- Sjúklingar, sum hava verið undir skurð, og sum hava fingið eginendurvenjingarætlan, og sum tó hava tørv á endurvenjing, kunnu fáa endurvenjing í eitt avmarkað tíðarskeið.
- Apopleksisjúklingar og neurologiskir sjúklingar annars hava møguleika fyri framhaldandi ambulanti endurvenjing í eitt avmarkað tíðarskeið.
- Medisinskir sjúklingar við diabetes, KOL og hjartasjúkum kunnu venja á einum liði. Liðini verða skipað, tá tørvur er á tí.
- Giktasjúklingar kunnu fáa endurvenjing í heittvatnshyli. Sjúklingar venja í bólki, umleið 6 fólk í senn. Serlækni og kommunulækni kunnu vísa til heittvatnshyl.
- Lymfødemiðgerð verður veitt á Klaksvíkar sjúkrahúsi. Serlækni og kommunulækni kunnu ávísa til hetta.

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

- Hitaviðgerð, so sum paraffinbað og heitur sandur.
- Ergoterapi: Sjúklingur, sum er skurðviðgjørður ella hevur fingið skaða í hond/arm, hevur møguleika fyri at fáa endurvenjing/vegleiðing frá ergoterapeuti.
- Sjúklingur, sum hevur apopleksi, kann fáa endurvenjing.
- Sjúklingur, sum hevur verið innlagdur á sjúkrahúsi, t.d. í Danmark, og fingið ergoterapi har, hevur møguleika fyri at halda áfram við ergoterapi á Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

Tilboð um endurvenjing á Suðuroyar Sjúkrahúsi

Sjúkrahúslækni kann vísa til endurvenjing á Ergo-og Fysioterapideildini á Suðuroyar sjúkrahúsi. Meðan sjúklingar eru innlagdir, kunnu teir fáa endurvenjing, um lækni ordinerar/skipar fyri hesum. Mett verður um, um sjúklingurin hevur tørv á hjálpartólum, og verður sjúklingurin stuðlaður í at søkja um tað.

Sjúklingar, ið fáa endurvenjing á Suðuroyar sjúkrahúsi, eru:

- Sjúklingur, ið verður innlagdur vegna sjúku, ið eftirfylgjandi fær endurvenjing eftir ordination frá sjúkrahúslækna og í samráð við ein terapeut.
- Hetta fevnir um alt frá lungaterapi, serliga KOL, til almenna mobilisering til skurðsjúklingar, herundir knæ og mjadna-alloplastik spinalstenosu, discusprolaps, frakturar herundir akslar o.s.fr
- Heimavitjanir og at søkja um hjálptól.
- Sjúklingur, ið hevur kroniska sjúku, kann verða innlagdur via sín egna kommunulækna til endurvenjing í umleið 4 vikur.
- Øll innløgð fáa fysioterapi/ergoterapi 2ferðir dagliga.
- **Ambulant endurvenjing**

Kommunulækni ávísir til ambulanta endurvenjing, sum er í eitt avmarkað tíðarskeið.

Ambulant endurvenjing frá fysioterapeuti, verður veitt hesum sjúklingum:

- Børn við atferðartrupulleikum ella motoriskum avbjóðingum. Børnini verða øll kannaði annaðhvørt SI-testa, Sensory profile, MAP-test ella annað relevant.
- Parkinson hold venjing 2 ferðir um vikuna í 8 vikur. Hetta verður bjóðað 3 ferðir um árið.
- Adipositas hold ella diabetes í samráð við kommunulækna og kostráðgeva, venjing 2-3 ferðir um vikuna í 12 vikur, uppfylgjan og síðan ein víðari ætlan.
- KOL venjing 2 ferðir um vikuna 8 vikur. Holdini verða skipaði tá tørvur er á hesum.
- Barnakonur. Byrjar í viku 24. Hetta er undan føðing. Eftirføðingar hold byrjar í viku 8, venja í 8 vikur.
- Medisinskir sjúklingar við lívsstílsjúkum.
- Skurðsjúklingar, knæ og mjadna alloplastikkir, endurvenjing eftir frakturar eitt nú akslar, albogar, hendur v.m spinalstenosur, discusprolaps o.a
- Reumatologiskir sjúklingar: primært heiti hylurin, ergonomi, styrki og mobilisering, paraffin, vegleiðing í hjálptólum.
- Kroniskar sjúkur harvið ofta bassinvenjing/viðgerð.
- Neurologiskir sjúklingar herundir apolpexia cerebri, sclerosa, parkinson etc.
- Geriatriskir sjúklingar.

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

- Flytingar og undirvísing.
- Bassinvenjing.
- Knæhold 2 ferðir um vikuna í 8 vikur.
- Ryggghold 2 ferðir um vikuna í 8 vikur.
- Akslahold 2 ferðir um vikuna í 8 vikur.
- Akupunktur.
- El-terapi.
- Heimavitjanir eftir tørvi. Hetta er serliga í mun til tey, ið eru innløgð.

Ambulant endurvenjing frá ergoterapeuti, verður veitt hesum sjúklingum.

- Børn við atferðartrupulleikum ella motoriskum avbjóðingum. Børnini verða øll kannaði annaðhvørt SI-testa, Sensory profile, Map-test ella annað relevant.
- Reumatologiskar sjúklingar. Venjing/viðgerð, vegleiðing, kunning.
- Neurologiskir sjúklingar herundir vanliga apolplexia cerebri, parkinson, sclerosa o.sfr.
- F.O.T.T.
- ADL venjingar.
- Kognitiv venjing til børn og vaksín.
- Munnstimulering til børn og vaksín.
- Frakturar herundir serliga aksla- albogar og hond –problematikkir.
- CTS.
- Arrviðgerð.
- Sansamotoriskar og sansaintergratiónsvenjingar til børn og vaksín.
- Heimavitjunartænastu í mun til hjálptól, taka støðu til íbúðarbroytingar og atkomuviðurskifti.
- Venjing í heimum hjá sjúklinginum herundir ADL venjing.
-

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

Tilboð um endurvenjing innan Almanna-verkið

Endurvenjingin í almannaverkinum er lógarfest í § 29 í forsorgarlógini:

Almannaverkið veitir endurvenjing til persónar í aldrinum 18-66 ár, sum hava tørv á endurvenjing í sambandi við mistan førleika. Í serligum førum kann endurvenjing veitast til persónar, sum eru 16-17 ár. Endamálið er, at borgarar fáa neyðuga endurvenjing.

- 1) fyri at fáa ella fasthalda tilknýtið til arbeiðsmarknaðin ella
- 2) fyri at klára seg uttan hjálp ella við minni hjálp frá almannaverkinum.

Borgarin skal vera í aldrinum 18-66 ár og hava verið úti fyri tilburði, sum hevur broytt førleikastøðið og lívsumstøðurnar munandi. Endurvenjingin er málrættað og verður einans játtað í eitt avmarkað og frammanundan avtalað tíðarskeið.

Endurvenjingin skal hjálpa borgarum út aftur á arbeiðsmarknaðin og/ella at gerast meiri sjálvstøðug og virkin í heima- og frítíðarlívi. Endamálið er, at borgarin, við endurvenjingini, heilt ella partvíst endurvinnur sama førleika aftur, sum viðkomandi hevði, áðrenn hann misti førleikan.

Endurvenjingar deplar eru í Tórshavn og í Runavík.

Um borgari ynskir endurvenjing, verður søkt um tað hjá Almanna-verkinum. Umsóknarblaðið um endurvenjing er at finna undir oyðubløð á heimasíðuni hjá Almanna-verkinum www.av.fo

Endurvenjing í sjúkrahúsverkinum, almannaverkinum og kommunum

Tilboð um endurvenjing hjá kommununum

Endurvenjing hjá kommununum er lógarfest í lógini um heimatænastu § 10. Kommunur í hesum samanhangi er Tórshavnar kommuna og 7 kommunal samstørv.

Kommunurnar veita heimabúgvandi fólkapensjónistum, t.v.s. borgarum eldri enn 67 ár, tænarur, ið kunnu stímbra líkamliga, sálarliga og sosialt, soleiðis at pensjónisturin kann búgva í egnum heimi sum longst.

Tænarurnar kunnu fevna um:

Dagtilhald, ergoterapi, fysioterapi, endurvenjing, fyrirbyrgjandi venjing, viðlíkahaldsvenjing, dagtilboð, mattænastu, umlætting, koyritænastu, vegleiðing o.s.fr.

Endurvenjing er eitt miðvíst og tíðaravmarkað samstarv millum eldri borgarar, avvarðandi og heilsustarvsfólkini. Málið við at endurvenja eldri borgarar er, at borgarin í so stóran mun sum gjørligt verður førur fyri at gera tað, ið hann var førur fyri, áðrenn hann misti førleikan.

Førleikin at røra seg, at vera virkin, at fata, at kenna og at virka saman við øðrum, verður mentur. Málið og innihaldið í venjingini verða ásett fyri hvønn einstakan í samstarvi millum partarnar.

Tænarurnar eru skipaðar ymiskt í kommununum, og kunnu borgarar fáa meira at vita um tænarurnar, við at seta seg í samband við avvarðandi kommunu, og ella við at leita á heimasíðuni hjá kommununi.

Borgari, kommunulækni, avvarðandi, visitator og heilsustarvsfólk, kunnu venda sær til heimarøktina í kommununi, við ynski um endurvenjing. Mannagongdin fyri at fáa endurvenjing er skipað ymiskt frá kommunu til kommunu.